

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ
ΟΜΑΔΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Γεωργία Καρέλα, Δασκάλα

ΣΧΟΛΕΙΟ

3ο Δημοτικό Σχολείο Νέου Ψυχικού

ΑΘΗΝΑ, 15/10/2018

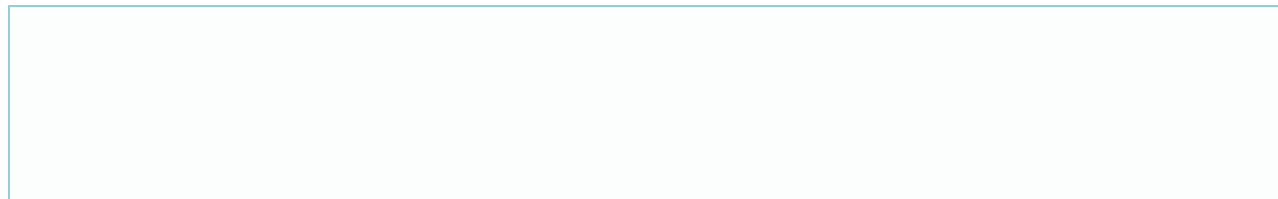
1.Συνοπτική περιγραφή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Η ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική αφορούσε την εκκλησιαστική τέχνη. Στην αρχή οι μαθητές και οι μαθήτριες ανακάλυψαν τα μέρη από τα οποία αυτή αποτελείται (αρχιτεκτονική, εσωτερική διακόσμηση του ναού, υμνογραφία και μουσική) προχωρώντας σταδιακά και εστιάζοντας στην τέχνη της εικόνας. Επιχειρήθηκε να προσεγγιστεί το θέμα μέσω της αξιοποίησης ψηφιακού υλικού καθώς επιδίωξη ήταν η μαθησιακή διαδικασία να έχει παιγνιώδη μορφή και να είναι ενδιαφέρουσα για τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες όπου εμπλέκοντάς τους δημιουργικά και ωθώντας τους να παράξουν τη γνώση.

Όλοι και όλες είχαν επισκεφτεί έναν ναό οπότε το θέμα δεν τους ήταν άγνωστο. Αυτό που δεν μπορούσαν εξαρχής να ορίσουν ήταν τα επιμέρους στοιχεία από τα οποία απαρτίζεται η εκκλησιαστική τέχνη.

Στη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας φάνηκε ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες γνώριζαν κάποια στοιχεία για το εξεταζόμενο θέμα.

Η μεταξύ τους επικοινωνία και συνεργασία κρίθηκε ικανοποιητική καθώς επίσης και η επικοινωνία και συνεργασία τους με την εκπαιδευτικό που είχε συντονιστικό και επιβοηθητικό ρόλο, οπότε της ζητούνταν.

2. Σχεδιασμός της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

2.1 Στοιχεία σχεδιασμού

Το μαθησιακό πρόβλημα που διαπιστώθηκε εξαρχής και πάνω σ' αυτό στηρίχτηκε η όλη δράση ήταν ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες δεν είχαν συνειδητοποιήσει το εύρος της εκκλησιαστικής τέχνης. Εστίαζαν κυρίως στην αιογραφία και την αρχιτεκτονική γιατί αυτά είναι τα πρώτα στοιχεία που βλέπουν σε έναν ναό. Προκειμένου να ορίσουμε την εκκλησιαστική τέχνη σχεδιάστηκε η δράση. Το στοιχείο που θα χαρακτήριζα ως καινοτόμο είναι ότι όλο το σχέδιο βασίζεται στην τέχνη σε διάφορες μορφές της και η ενίσχυσή του με τη χρήση ψηφιακού υλικού.

Η παιδαγωγική αξία από τη χρήση ψηφιακού υλικού έγκειται στο γεγονός ότι η μαθησιακή διαδικασία παύει να είναι μονότονη για τους μαθητές και τις μαθήτριες. Αυτό που επιδιώκεται είναι να γίνουν τα παιδιά συνδημιουργοί της γνώσης.

2.2 Διδακτικοί στόχοι

Στόχοι σχετικοί με το γνωστικό αντικείμενο:

1. οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν την έννοια της εκκλησιαστικής τέχνης και των επιμέρους στοιχείων που την αποτελούν (αρχιτεκτονική, εικονογραφία, υμνογραφία και μουσική) εστιάζοντας στην εικονογραφία.
2. να δοκιμάσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις γνώσεις τους.

Στόχοι σχετικοί με δεξιότητες που αφορούν στο γνωστικό αντικείμενο:

1. οι μαθητές και οι μαθήτριες να αναπτύξουν την ερευνητική τους διάθεση,
2. να μάθουν να αναλύουν και να συνθέτουν δεδομένα,
3. να καλλιεργήσουν τη δημιουργική τους σκέψη.

Στόχοι σχετικοί με τη χρήση της τεχνολογίας:

1. οι μαθητές και οι μαθήτριες να χρησιμοποιήσουν τον υπολογιστή συνειδητοποιώντας ότι αποτελεί εργαλείο για διάφορες εργασίες,
2. να εξασκηθούν στην παρατήρηση εποπτικού υλικού,
3. να εξοικειωθούν με διάφορες δράσεις του υπολογιστή.

Στόχοι σχετικοί με τις κοινωνικές δεξιότητες (π.χ. διαπραγμάτευση, συνεργασία, διάλογος, ενσυναίσθηση, συμμετοχή σε ομάδα, ανάληψη ρόλων, κ.λπ.):

1. να μάθει η ομάδα της τάξης να συνεργάζεται,
2. να μοιράζεται τις ιδέες της και να επικοινωνεί,
3. να σέβεται ο ένας την άποψη του άλλου.

3. Πραγματοποίηση της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

3.1 Περιβάλλον – πλαίσιο

Το περιβάλλον μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκε η ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική αξιοποίησης ψηφιακού περιεχομένου ήταν αυτό μιας σχολικής τάξης δημόσιου σχολείου που απαρτίζεται από μαθητές και μαθήτριες Στ΄ τάξης. Ως προς το πλαίσιο, αυτό έγινε στο μάθημα των Θρησκευτικών.

3.2 Ηλικιακή ομάδα

Η τάξη όπου εφαρμόστηκε η ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική ήταν η Στ΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου με παιδιά ηλικίας 12 ετών. Η τάξη αποτελείται από 22 μαθητές και μαθήτριες, 10 αγόρια και 12 κορίτσια, με δύο μαθητές προερχόμενους από την Αλβανία. Το πολιτισμικό περιβάλλον της περιοχής είναι αρκετά υψηλό αφού πρόκειται για προάστιο της Αθήνας, άρα μια αστική περιοχή.

3.3 Πρότερες γνώσεις και διάρκεια εφαρμογής

Οι μαθητές και οι μαθήτριες γνωρίζουν την έννοια της εικόνας στη θρησκεία και την αρχιτεκτονική ενός ναού. Επίσης, έχουν συμμετάσχει σε λατρευτικές εκδηλώσεις και έχουν ακούσει θρησκευτικούς ύμνους.

Ως προς την τεχνολογία οι μαθητές και οι μαθήτριες χειρίζονται τον υπολογιστή και πραγματοποιούν διάφορες δράσεις. Έχουν αναζητήσει πληροφορίες, έχουν μεταβεί σε υπερσυνδέσμους και έχουν δημιουργήσει παρουσιάσεις. Για να παίξουν τα παιχνίδια τους δόθηκαν οι οδηγίες που χρειάζονται.

Η διάρκεια της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής ήταν 5 εβδομάδες με 3 διδακτικές ώρες την εβδομάδα.

3.4 Αναλυτική περιγραφή της πραγματοποίησης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: [Εκκλησιαστική τέχνη]

Διάρκεια: (4 διδακτικές ώρες)

Είδος δραστηριότητας: (διαδραστική παρουσίαση για την εκκλησιαστική τέχνη)

Οργάνωση τάξης: (συνδυαστικά ατομικά και ομαδοσυνεργατικά σε ομάδες των 4 ατόμων που σχημάτισαν οι ίδιοι εκπονώντας εργασίες με βάση τις πληροφορίες που έλαβαν από τη δράση)

Ρόλος του διδάσκοντα: (ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, συμβουλευτικός, διευκολυντικός, συντονιστικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: (οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν την έννοια της εκκλησιαστικής τέχνης και των επιμέρους στοιχείων που την αποτελούν (αρχιτεκτονική, εικονογραφία, υμνογραφία και μουσική).

Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο: (<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7677>)

Περιγραφή: Οι μαθητές και οι μαθήτριες μέσω του φωτόδεντρου μελέτησαν αντιπροσωπευτικά δείγματα χριστιανικής τέχνης. Εκτός από το πληροφοριακό και εποπτικό υλικό, υπήρχαν ασκήσεις εμπέδωσης και βιβλιογραφικές και διαδικτυακές πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για την εργασία στις ομάδες που σχηματίστηκαν και βοήθησαν προκειμένου οι μαθητές και οι μαθήτριες να εμβαθύνουν περισσότερο στο εξεταζόμενο θέμα.

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές και οι μαθήτριες προσέγγισαν την έννοια της εκκλησιαστικής τέχνης εστιάζοντας παράλληλα στους επιμέρους τομείς αυτής.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: [Αρχιτεκτονική και εσωτερική διακόσμηση μιας εκκλησίας]

Διάρκεια: (1 διδακτική ώρα)

Είδος δραστηριότητας: (σταυρόλεξο)

Οργάνωση τάξης: (ατομικά)

Ρόλος του διδάσκοντα: (ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, συμβουλευτικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: (οι μαθητές και οι μαθήτριες να μάθουν να αναλύουν και να συνθέτουν δεδομένα).

Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο: (<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/4606>)

Περιγραφή: Οι μαθητές και οι μαθήτριες συμπλήρωσαν το σταυρόλεξο.

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές και οι μαθήτριες δοκίμασαν τις γνώσεις τους σχετικά με τις ορθόδοξες εκκλησίες, τη διακόσμησή τους και την τέλεση της χριστιανικής λατρείας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: [Είδη χριστιανικής αιογραφίας]

Διάρκεια: (2 διδακτικές ώρες)

Είδος δραστηριότητας: (άσκηση αναγνώρισης εικόνων από λίστα με θέμα τα επιμέρους είδη της βυζαντινής αιογραφίας, φορητές εικόνες, μικρογραφίες χειρογράφων, ψηφιδωτά, τοιχογραφίες)

Οργάνωση τάξης: (εργασία σε ομάδες των 4 παιδιών που δημιουργήθηκαν από τα παιδιά)

Ρόλος του διδάσκοντα: (διδακτικός, ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, διευκολυντικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: (να δοκιμάσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις γνώσεις τους και να μάθει η ομάδα της τάξης να συνεργάζεται)

Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο: (<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7286>)

Περιγραφή: Οι μαθητές και οι μαθήτριες αντιστοιχίζουν κάθε εικόνα με τον κατάλληλο όρο. Με κάθε σωστή επιλογή, εμφανίζεται σύντομο κείμενο με πληροφορίες για το έργο τέχνης.

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές και οι μαθήτριες δοκιμάζουν τις γνώσεις τους και επιλύουν τυχόν απορίες που υπάρχουν.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4: [Οι εικονογραφικές ζώνες ενός ορθόδοξου ναού]

Διάρκεια: (1 διδακτική ώρα)

Είδος δραστηριότητας: (άσκηση ταξινόμησης που έχει ως θέμα τις εικονογραφικές ζώνες ενός ορθόδοξου ναού)

Οργάνωση τάξης: (εργασία σε ομάδες των 4 παιδιών που δημιουργήθηκαν από τα παιδιά)

Ρόλος του διδάσκοντα: (διδακτικός, ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, διευκολυντικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: (να δοκιμάσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις γνώσεις τους και να μάθει η ομάδα της τάξης να συνεργάζεται)

Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο: (<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/4677>)

Περιγραφή: Οι μαθητές και οι μαθήτριες τοποθετούν στην κατάλληλη στήλη του πίνακα των εικόνων και των τοιχογραφιών που δίνονται ανάλογα αν ανήκουν στον δογματικό, τον λειτουργικό ή τον ιστορικό κύκλο.

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές και οι μαθήτριες δοκιμάζουν τις γνώσεις τους σχετικά με τους εικονογραφικούς κύκλους των ναών και τις παραστάσεις που αυτοί περιλαμβάνουν.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5: [Ο Ιησούς ευλογεί τα παιδιά (συλλογή εικόνων)]

Διάρκεια: (2 διδακτικές ώρες)

Είδος δραστηριότητας: (παρατήρηση εποπτικού υλικού)

Οργάνωση τάξης: (εργασία σε ομάδες των 4 παιδιών που δημιουργήθηκαν από τα παιδιά)

Ρόλος του διδάσκοντα: (διδακτικός, ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, διευκολυντικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: (να εξασκηθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες στην παρατήρηση εποπτικού υλικού και να μάθει η ομάδα της τάξης να συνεργάζεται)

Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο: (<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7363>)

Περιγραφή: Η συλλογή περιλαμβάνει δεκαεπτά εικόνες με κεντρικό θέμα την ευλογία των μικρών παιδιών από τον Ιησού και την απόδοση της σκηνής στη χριστιανική τέχνη. Τα έργα τέχνης είναι πίνακες ζωγραφικής, οροφωγραφίες, χαρακτικά, βιτρό και εικονογραφήσεις της Βίβλου και ένα σύγχρονο σκίτσο ανατολικής τεχνοτροπίας από την Κύπρο από τον 16^ο αιώνα ως τη σύγχρονη εποχή που συνοδεύονται από σύντομες πληροφορίες και υπερσυνδέσμους.

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές και οι μαθήτριες προχωρούν σε συγκρίσεις μεταξύ των εικόνων ως προς τον αριθμό, τη θέση και τη στάση των εικονιζόμενων προσώπων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 6: [Η Γέννηση του Χριστού στην ανατολική τέχνη (συλλογή εικόνων)]

Διάρκεια: (2 διδακτικές ώρες)

Είδος δραστηριότητας: (παρατήρηση εποπτικού υλικού)

Οργάνωση τάξης: (εργασία σε ομάδες των 4 παιδιών που δημιουργήθηκαν από τα παιδιά)

Ρόλος του διδάσκοντα: (διδακτικός, ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, διευκολυντικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: (να εξασκηθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες στην παρατήρηση εποπτικού υλικού και να μάθει η ομάδα της τάξης να συνεργάζεται)

Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο: (<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/6181>)

Περιγραφή: Η συλλογή περιλαμβάνει δέκα εικόνες που έχουν ως θέμα τη Γέννηση του Χριστού στην ανατολική ζωγραφική. Η συλλογή περιλαμβάνει φορητές εικόνες, τοιχογραφίες, ψηφιδωτά και μεταγενέστερες αγιογραφίες από τον 7^ο μ.Χ. αιώνα ως τη σύγχρονη εποχή που συνοδεύονται από σύντομες πληροφορίες και υπερσυνδέσμους.

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές και οι μαθήτριες προχωρούν σε συγκρίσεις μεταξύ των εικόνων ως προς τον αριθμό, τη θέση και τη στάση των εικονιζόμενων προσώπων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 7: [Η Γέννηση του Χριστού στη δυτική τέχνη (συλλογή εικόνων)]

Διάρκεια: (2 διδακτικές ώρες)

Είδος δραστηριότητας: (παρατήρηση εποπτικού υλικού)

Οργάνωση τάξης: (εργασία σε ομάδες των 4 παιδιών που δημιουργήθηκαν από τα παιδιά)

Ρόλος του διδάσκοντα: (διδακτικός, ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, διευκολυντικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: (να εξασκηθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες στην παρατήρηση εποπτικού υλικού και να μάθει η ομάδα της τάξης να συνεργάζεται)

Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο: (<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7751>)

Περιγραφή: Η συλλογή περιλαμβάνει δέκα εικόνες που έχουν ως θέμα τη Γέννηση του Χριστού στη χριστιανική τέχνη της Δύσης. Η συλλογή περιλαμβάνει τοιχογραφίες, πίνακες ζωγραφικής και υαλογραφήματα (βιτρό), που χρονολογούνται από τον 14^ο έως και τον 17^ο αιώνα και αποτελούν χαρακτηριστικά παραδείγματα της γοτθικής τέχνης, της τέχνης της Αναγέννησης και του Μανιερισμού που συνοδεύονται από σύντομες πληροφορίες και υπερσυνδέσμους.

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές και οι μαθήτριες προχωρούν σε συγκρίσεις μεταξύ των εικόνων ως προς τον αριθμό, τη θέση και τη στάση των εικονιζόμενων προσώπων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 8: [Η ομορφιά και τα μυστικά μιας εικόνας]

Διάρκεια: (1 διδακτική ώρα)

Είδος δραστηριότητας: (κουίζ)

Οργάνωση τάξης: (ατομικά)

Ρόλος του διδάσκοντα: (διδακτικός, ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, διευκολυντικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: (να δοκιμάσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις γνώσεις τους για το περιεχόμενο και τα εικονογραφικά στοιχεία των βυζαντινών εικόνων)

Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο: (<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/4720>)

Περιγραφή: Οι μαθητές και οι μαθήτριες λύνουν κουίζ τριών ερωτήσεων, αντιστοίχισης, εντοπισμού σε εικόνα, σωστού – λάθους με θέμα τις βυζαντινές εικόνες και τον συμβολισμό τους.

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές και οι μαθήτριες δοκιμάζουν και αξιολογούν τις γνώσεις τους επιλύοντας τυχόν απορίες που υπάρχουν.

4. Στοιχεία τεκμηρίωσης και επέκτασης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

4.1 Αποτελέσματα - Αντίκτυπος

Στα αποτελέσματα της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής αξίζει να αναφέρουμε τη σημασία των δράσεων που έγιναν μέσω του υπολογιστή. Ο υπολογιστής είχε κεντρική θέση σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας που ακολουθήθηκε, είτε οι μαθητές εργάζονταν ατομικά είτε χωρισμένοι σε ομάδες. Όλο το υλικό που χρησιμοποιήθηκε υπήρχε στον υπολογιστή και ο κάθε μαθητής μπορούσε να ανατρέξει εκεί, στον δικό του χρόνο και να οργανώσει τη δουλειά του. Άρα, υπήρχε σεβασμός στην προσωπικότητα του κάθε παιδιού και τις ιδιαιτερότητες που τυχόν είχε.

Μέσω των δραστηριοτήτων που έγιναν επιχειρήθηκε οι μαθητές και οι μαθήτριες να συμμετέχουν ενεργά και να έχουν πρωταρχικό ρόλο. Ο υπολογιστής τους βοήθησε να οργανώσουν την εργασία τους, να παρατηρήσουν το εποπτικό υλικό, να κάνουν συγκρίσεις και συσχετισμούς και να ακολουθήσουν παιγνιώδεις διαδικασίες προκειμένου να προσεγγίσουν τα υποθέματα της εκκλησιαστικής τέχνης εστιάζοντας στην εικονογραφία. Άρα, ο ρόλος τους ήταν ουσιαστικός και σημαντικός αφού μέσω διερευνητικών δράσεων μελέτησαν το θέμα.

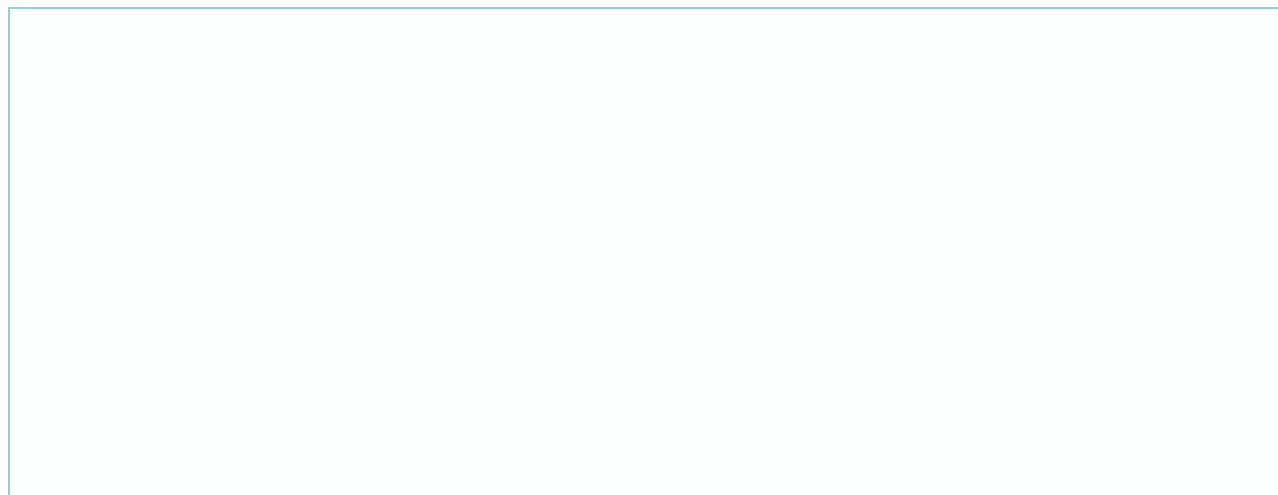
4.2 Απρόσμενα γεγονότα

Ένα απρόσμενο περιστατικό που διαδραματίστηκε αφορούσε την αντίδραση της τάξης όταν ένας μαθητής από την Αλβανία τόνισε ότι έχει ακούσει από τους γονείς του ότι στη χώρα του δεν ήταν πάντα ελεύθεροι να λατρεύουν τον Θεό και να συμμετέχουν σε λατρευτικές συνάξεις όπως γίνεται στη χώρα μας, όπου ο καθένας μπορεί να λατρεύει τον θεό που εκείνος πιστεύει, υπάρχει δηλαδή ανεξιθρησκεία. Αυτό το θέμα έδωσε το έναυσμα για συζήτηση πάνω στο θέμα της ανεξιθρησκείας, της ελευθερίας δηλαδή που υπάρχει ο καθένας να πιστεύει όπου θέλει. Τονίστηκε ότι αυτό είναι αναφαίρετο δικαίωμα και μάλιστα έγινε αναφορά σε χώρες που ακόμα δεν έχουν αυτήν την ελευθερία.

4.3 Εκπαιδευτική τεχνική σε σημαντικά στιγμιότυπα

Όταν έγινε αναφορά και συζήτηση για το θέμα της θρησκευτικής ελευθερίας και το δικαίωμα του καθενός να πιστεύει όπου θέλει χωρίς αυτό να προσβάλλει τον άλλον, επιχειρήθηκε από την πλευρά της εκπαιδευτικού μέσω ρητορικών παιχνιδιών να αναδειχθεί η σημασία αυτού προκειμένου οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν ότι κάτι τέτοιο είναι απαραίτητο για να ζούμε αρμονικά με τους άλλους.

Στη διάρκεια των δράσεων παρατηρήθηκαν διαφωνίες που κατέδειξαν δυσκολία στην επικοινωνία και τη διαπροσωπική επαφή κάποιων μαθητών. Έγινε προσπάθεια να δημιουργηθεί θετικό κλίμα και να επιλυθούν αυτές οι διαφωνίες μέσω του διαλόγου αναδεικνύοντας την αξία της συνεργασίας και της αξίας που έχει ο καθένας σε μια συλλογική εργασία.

4.4 Σχέση με άλλες ανοιχτές εκπαιδευτικές πρακτικές

Η ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική που ακολουθήθηκε οδήγησε τους μαθητές να γίνουν οι ίδιοι δημιουργοί της γνώσης. Η τέχνη είχε σημαντική θέση στη διαδικασία και οι μαθητές συμμετείχαν σε παιχνίδια.

4.5 Αξιοποίηση, γενίκευση, επεκτασιμότητα

Η παρούσα ανοιχτή εκπαιδευτική πρόταση μπορεί να αξιοποιηθεί από εκπαιδευτικούς του Δημοτικού Σχολείου προκειμένου οι μαθητές και οι μαθήτριες να προσεγγίσουν το θέμα της εκκλησιαστικής τέχνης και των στοιχείων που σχετίζονται μ' αυτήν.

Εκτός απ' αυτό θα μπορούσε ν' αποτελέσει τμήμα ενός προγράμματος με έμφαση στη διαπολιτισμικότητα στην ενότητα γνωριμίας και παρατήρησης άλλων θρησκειών.

5. Πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε

Αναφέρετε εδώ τυχόν πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε.

- Βιβλία
- Σημειώσεις
- Χάρτες
- Websites
- Λογισμικό

(<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7677>) Εκκλησιαστική τέχνη

(<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/4606>) Αρχιτεκτονική και εσωτερική διακόσμηση μιας εκκλησίας

(<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7286>) Είδη χριστιανικής αιογραφίας

(<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/4677>) Οι εικονογραφικές ζώνες ενός ορθόδοξου ναού

(<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/7363>) Ο Ιησούς ευλογεί τα παιδιά (συλλογή εικόνων)

(<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/6181>) Η Γέννηση του Χριστού στην ανατολική τέχνη (συλλογή εικόνων)

(<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7751>) Η Γέννηση του Χριστού στη δυτική τέχνη (συλλογή εικόνων)

(<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/4720>) Η ομορφιά και τα μυστικά μιας εικόνας

